

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันการเงิน เป็นองค์กรที่มีบทบาท ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางทางการเงิน โดยระดมเงินออมจากผู้ฝากเงิน แล้วนำเงินออมดังกล่าวไปให้สินเชื่อหรือไปลงทุนในกิจการต่าง ๆ ซึ่งเป็นการบริการสินทรัพย์ในเชิงธุรกิจเพื่อให้เกิดผลกำไร โดยเฉพาะสถาบันการเงินประเภทธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ เป็นสถาบันการเงินในระบบที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับสถาบันการเงินอื่น ๆ ในรูปปริมาณเงินออมและสินเชื่อให้แก่ระบบเศรษฐกิจในอัตราร้อยละ 75

เนื่องจากการทำธุรกิจของสถาบันการเงินแตกต่างไปจากสถาบันอื่น ๆ คือ สามารถรับฝากจากประชาชนโดยไม่จำเป็นต้องมอบหลักประกันในการชำระหนี้ให้แก่ผู้ฝากเงิน และนำไปให้สินเชื่อหรือลงทุนในกิจการต่าง ๆ และถือว่าเป็นกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน ดังนั้น รัฐจึงต้องเข้ามาควบคุมกำกับทุกขั้นตอนในการประกอบการดังกล่าว โดยมีมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองผู้ฝากเงิน และเพื่อให้สถาบันการเงินดังกล่าวมีความมั่นคง

แม้ว่ารัฐได้มีมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้ฝากเงินในรูปแบบของการควบคุม กำกับสถาบันการเงินดังกล่าวมาแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถที่จะป้องกันไม่ให้นักสถาบันการเงินแห่งใดแห่งหนึ่งประสบความล้มเหลวในการประกอบการ เป็นเหตุทำให้ประสบวิกฤตการณ์ทางการเงินขึ้น จนไม่มีความสามารถในการชำระหนี้คืนให้แก่ผู้ฝากเงิน

นับจากที่ประเทศไทยเริ่มมีสถาบันการเงินในระบบมาจนถึงปัจจุบันนี้ ได้มีสถาบันการเงินบางแห่งประสบวิกฤตการณ์และมีปัญหาทางการเงิน จนถูกกระทรวงการคลังเพิกถอนใบอนุญาต และศาลมีคำพิพากษาให้ล้มละลาย ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ฝากเงินเป็นอย่างมาก และกระทบไปถึงความเชื่อมั่นในระบบสถาบันการเงินและภาวะเศรษฐกิจการเงินของประเทศด้วย

ปัจจุบันมีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485, พ.ศ. 2528 หมวด 5 ทวิ โดยกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน โดยมีอำนาจในการฟื้นฟูหรือให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบันการเงินที่ประสบวิกฤตการณ์ทางการเงินและผู้ฝากเงินที่ได้รับความเสียหายจากการที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาตและไม่มีเงินจ่ายให้แก่ผู้ฝากเงิน

ข้อเท็จจริงข้างต้นเป็นจุดเริ่มต้นที่ควรศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้ฝากเงินตามบทบัญญัติดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับการคุ้มครองผู้ฝากเงินในสภาพปัจจุบันหรือไม่ และเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่สถาบันการเงินหรือไม่ อย่างไร จะมีมาตรการหรือวิธีแก้ไขอย่างไร เพื่อคุ้มครองผู้ฝากเงินให้ได้รับความเสียหายน้อยที่สุด และเสริมสร้างสถาบันการเงินให้มีความมั่นคง

2. วัตถุประสงค์และขอบเขตในการวิจัย

เพื่อศึกษาว่ามาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้ฝากเงินนั้นมีอะไรบ้าง มีจุดประสงค์อย่างไร แล้วนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้ฝากเงินของสหรัฐอเมริกาว่าสอดคล้องกับการคุ้มครองผู้ฝากเงินในสภาพปัจจุบันหรือไม่และเพียงพอแล้วหรือยังเพื่อนำไปศึกษาหามาตร

การทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้ฝากเงินอันเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ฝากเงินได้รับความเสียหาย และเสริมสร้างความมั่นคงแก่สถาบันการเงิน

3. วิธีวิจัย

ที่มาของการบัญญัติกฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้ฝากเงินและเสริมสร้างความมั่นคงแก่สถาบันการเงิน ได้ข้อมูลมาจากราชกิจจานุเบกษา ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ และวารสารต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวได้มาจากห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย และหอสมุดแห่งชาติ หายสมุดห้องสมุดสำนักงานอัยการสูงสุด

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

หาหลักเกณฑ์ที่จะนำมาใช้ในการคุ้มครองผู้ฝากเงินเพื่อให้ได้รับความเสียหายน้อยที่สุดในกรณีที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต และไม่สามารถจ่ายเงินฝากคืนแก่ผู้ฝากเงิน หรือถูกศาลมีคำพิพากษาให้ล้มละลาย และเพื่อเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงแก่สถาบันการเงิน